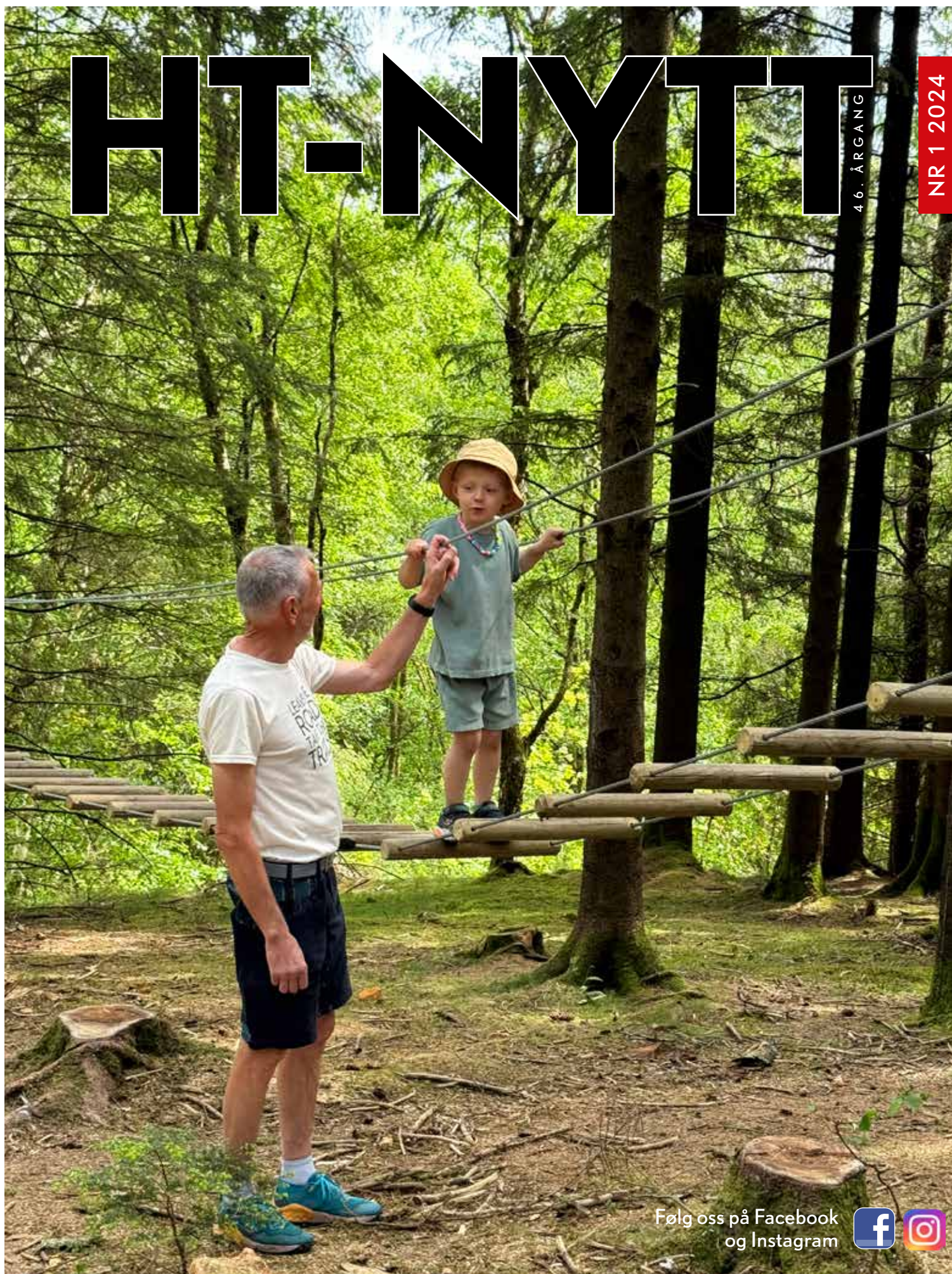

HT-NYTT

46. ÅRGANG

NR 1 2024

Følg oss på Facebook
og Instagram

Turen starter med

Haugesund Turistforening

HT-NYTT

Utgiver

Haugesund Turistforening
Strandgata 171, 5525 Haugesund
52 71 53 11
haugesund@dnt.no
dnt.no/haugesund

HT-nytt utgis to ganger i året.

Opplag: ca. 3500

Design og trykk: HBO Grafisk

Foto forside: Inger K. Haavik

REDAKSJON:

Lotte Størksen
Per Qvale
Knut Lund Jacobsen
Inger Kallevik Haavik
Irene Sandvik Qvale

ADMINISTRASJON:

Daglig leder

Rune Stumo
rune.stumo@dnt.no

Leder prosjekt og teknisk drift

Rolf Svendsen
rolf.svendsen@dnt.no

Aktivitets- og turansvarlig

Audhild Sannes
audhild.sannes@dnt.no

Aktivitet barn og unge

Belinda Lid Gundersen
belinda.gundersen@dnt.no

Kommunikasjon og tursenter

Lotte Størksen
lotte.storksen@dnt.no

Sauda Turlag:

Bjarne Bertelsen

Etne Turlag:

Evy Hetland Hus

Vindafjord Turlag:

Per Fatland

KONTINGENTSATSER 2024

Ordinært medlemskap (26-66 år)	810,-
Husstand	445,-
Barn (0-12 år)	145,-
Ung (13-25 år)	345,-
Familiemedlemskap	1455,-
Seniormedlem eller ufør	635,-
Livsvarig medlemsskap	20.250,-

GI ET MEDLEMSKAP I GAVE!

I tillegg til medlemskap for ett år,
har vi også:

Barnas Turlag:

Medlemskap frem til 12 år
1.200,-

Jubileum:

Ordinært medlemskap i 10 år
8.100,-

Livsvarig medlemskap:

20.250,-

dnt.no/medlem

STYRET I HAUGESUND TURISTFORENING

Rolf Børseth, styreleder
May Britt Vihovde, nestleder
Anne Kindlihaugen
Harald Selsås
Geir Kvassheim
Eli Severinsen
Oddbjørn Jensen
Johan Skjetne, varamedlem
Kristin Brekke Hovland, varamedlem

LEDERE KOMITEER 2024:

Hyttedrift: Jostein Haavik
Driftskomite Olalia Fjellstove: Harald Selsås
Sti- og vardekomité: Geir Kvassheim
Sauabrehytta: Anders Nordeide
Simlebu: Oddvar Dalva
Sandvasshytta: Stein Ove Bjelland
Blomstølen: Hildur Grainger
Storavassbu: Ola Breivik
Løkjelsvatnhytta: Jarle Ræstad
Olalia: Helge Waage
Olalia Fjellstove hyttevertkomité: Anne Smistad Flemmen
Flokehyttene: Harald Selsås
Nordvikgården: Lars Petter Knutsen
Villa Vibrandsøy: Torunn Alnes
Geitungen fyr: Karl Andreas Knutsen
Husstyret: Kaare Haavik
Barnas Turlag Haugesund: Maria Louise Bordvik
Barnas Turlag Sveio: Ruth Vihovde
Barnas Turlag Vindafjord: Tina Mari Einem Heggen
Barnas Turlag Tysvær: Ragnar Tonjer
Barnas Turlag Karmøy: Belinda Lid Gundersen
DNT ung Haugesund: Ebba Lothe
Seniorgruppa: Anne-Margrethe Utne-Reitan
Turkomité: Audhild Sannes
Skog- og vedgruppe: Per Bjarne Myre
Arrangementskomité: Anne Lise Borum
Naturvernkomité: Karl Andreas Knutsen
HT-nytt: Lotte Størksen
Hedersmerkekomité: Karl Andreas Knutsen
Innstillingskomité: Anne Grutle

Turen starter med

INNHOOLD

Leder.....	4
Dikt.....	5
Hauahuset, Vibrandsøy – sjøhuset skal få nytt liv	6
Stor gave fra Sparebanken Vest	7
Via Ferrata Kyrkjeveggen	8
Gråhorga – utsikten er verdt slitet!	9
Forløpere for Haugesund Turistforening	10
Sommer på Olalia	13
Turboturer	13
Historien om hyttene – Simlebu	14
Hyttetakts rolle og oppgaver	16
Ildsjelp til Ola Breivik	17
Hjortedalen	18
Klatrejunglene på Olalia og i Djupadalen	20
Utvalgte turer fra turprogrammet	22
Bli med Haugesund Turistforening på tur!	22
Vil Folgefonna forsvinne?	24
DNT Ung voksen	25

16

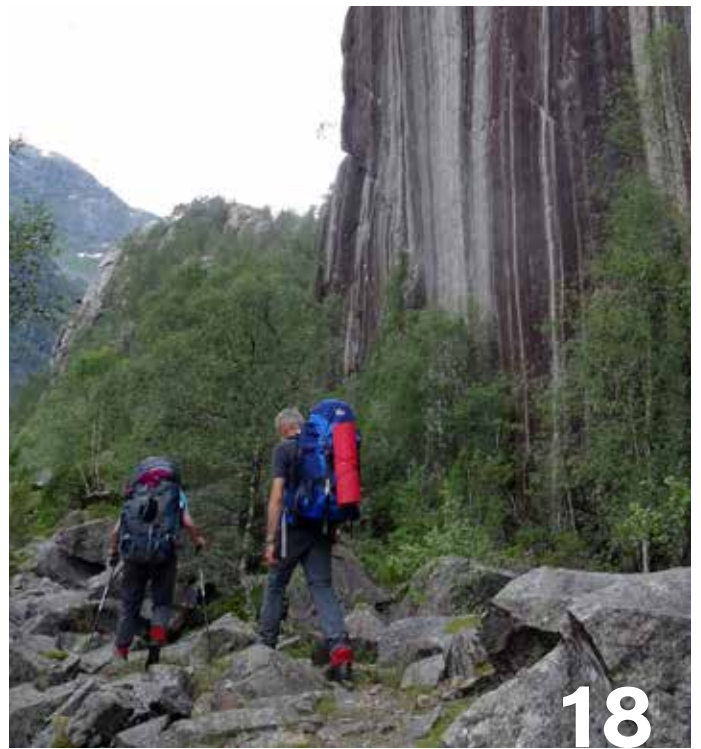
10

17

8

18

24

SOMMERHILSEN TIL ALLE MEDLEMMER!

Det har vært en travel vår med nye prosjekter og godt med aktivitet. Første januar startet ny daglig leder Rune Stumo i jobben her i foreningen. Nå i vår har vi arbeidet med også å få på plass ny aktivitetsrådgiver og en økonomi- og administrasjonsmedarbeider. I mai ble det lyst ut to stillinger og vi har god tro på at vi skal få på plass to nye flinke medarbeidere. Planen er at administrasjonen skal ha seks faste stillinger.

I januar stengte vi tursenteret og startet arbeidet med å modernisere Tursenteret og kontorene. Nytt Tursenter åpnet midt i mars. Selve butikkkloaket er blitt noe mindre, men det er laget nytt pauserom og et nytt møterom. Pauserommet er nå stort nok til at medlemmer og frivillige kan komme innom på en kopp kaffe! I kontordelen er vi nå i innspurten. Cellekontorene er tatt bort og det er laget større og lysere lokaler der vi skal sitte i åpent landskap. Vinduene mot Strandgata er byttet og det er satt inn moderne lydisolerte vinduer. Hele oppussingen skal være ferdig i løpet av sommeren. Tusen takk til husstyret som har bidratt med rydding, maling og riving. Velkommen innom!

I februar 2024 overtok Haugesund Turistforening Hauahuset på Vibrandsøy for én krone. Arbeidet med å sikre bygget er allerede i gang med god hjelp fra dugnadsgjengen på Vibrandsøy. Nå i vår er det foretatt tiltak for å sikre bygget.

Det er strenge krav til utførelse og byantikvar Trygve Eriksen følger med på arbeidene. Det er antatt at arbeidene med å sette i stand bygget vil koste drøyt fire millioner kroner. Gaven fra Sparebanken Vest på 1,5 millioner kroner er derfor svært viktig for at vi skal klare å realisere prosjektet. I tillegg til å arbeide med selve huset er vi også i gang med å se på hva vi kan bruke det til. Som du kan lese i artikkelen om Hauahuset på side 6, har vi et ønske om å legge til rette for at våre medlemmer og brukere kan låne utstyr til bruk på Vibrandsøy. Vi har derfor invitert Frilager med på å få til en utlånsstasjon i Hauahuset til glede for alle.

Årsmøte ble i år arrangert på Maritim. Rundt 90 personer kunne se at regnskapene som ble lagt frem viser at foreningen har en sunn og god økonomi. Dette må vi bygge videre på og jobbe for å styrke tilbudet vårt. Vi skal tilby gode og godt vedlikeholdte hytter, vi skal ha et godt sti og rutenett, og vi skal tilby spennende aktiviteter som favner bredt. Haugesund Turistforening er tuftet på frivillighet og alle som stiller opp og tar ansvar er med på å opprettholde kvaliteten i det vi tilbyr. Tusen takk til alle som stiller opp som tillitsvalgte og frivillige!

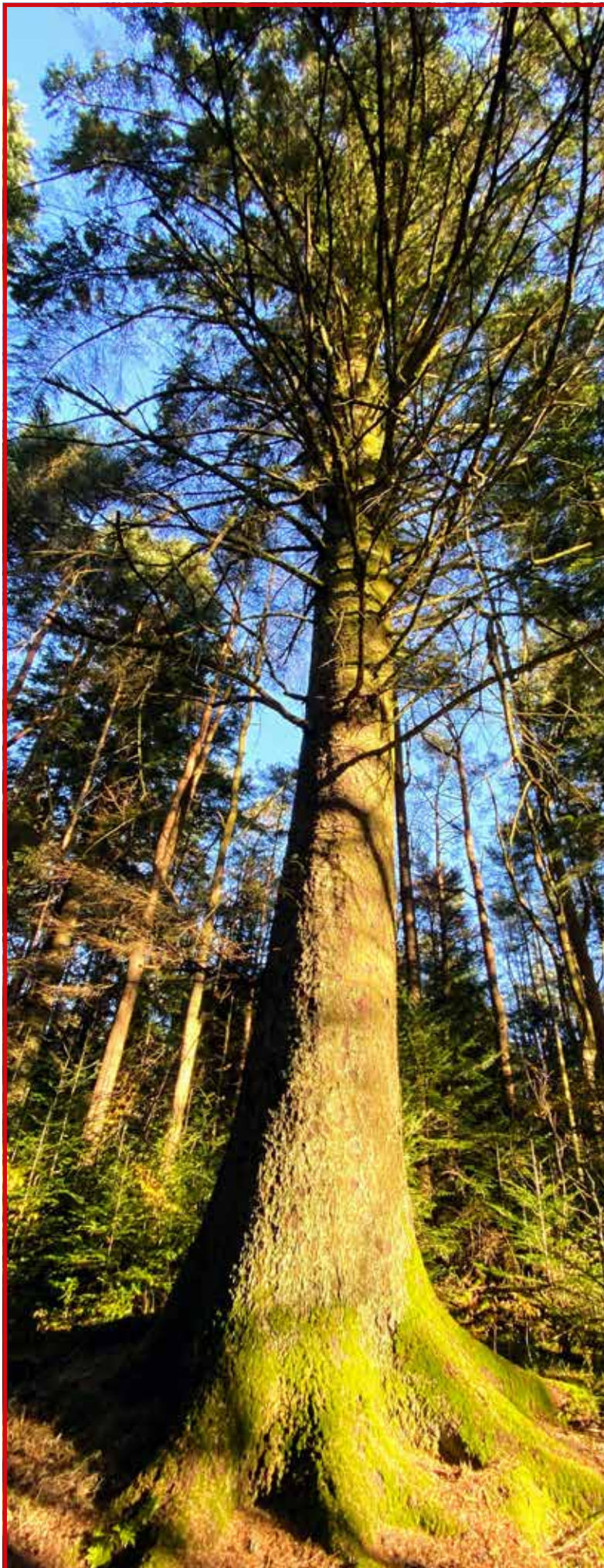
29. april åpnet ordføreren i Haugesund dagsturhytte nummer to i Haugesund. Den nye hytta er plassert midt oppe på Nuten. Dagsturhyttene i Rogaland har blitt en stor suksess og de 28 hyttene er

flittig brukt. Vi i Haugesund Turistforening har ansvar for tilsyn og vedlikehold for hytta på Nuten og for hytta på Vibrandsøy.

I sommer skal vi arrangere Friluftssommer for barn og ungdommer. I én uke skal barna og ungdommene være ute og se og lære om å være ute gjennom ulike aktiviteter. Det skal gjennomføres tre slike uker og barna deles inn etter alder. Ungdommene som har siste uken skal også til Olalia på overnatting – det tror vi blir veldig kjekt! Friluftssommer er et gratis tilbud og er finansiert av midler fra Gjensidigestiftelsen.

2025 blir et stort og viktig år for Haugesund Turistforening. I 2025 fyller foreningen 100 år og vi må lage til et skikkelig jubileumsår. I tillegg er det Friluftslivets år. Styret og administrasjonen har allerede begynt å se på prosjekter og aktiviteter som kan passe inn i et jubileumsår og friluftslivets år. For eksempel arbeides det med å få på plass en ny hverdagstur mellom Steinparken og Vardafjellet i Haugesund sentrum. Det arbeides med å se på muligheter for å etablere padleruter. På Olalia vil vi sette i gang en stafett som går ut på å fylle hytta med folk hver dag. I hele jubileumsåret - Olalia365! I tillegg arbeides det med noen prosjekter, men det får vi komme tilbake til. I mellomtiden ønsker jeg dere alle en god sommer!

Rolf Børseth, styreleder

Lars Saabye Christensen er glad for at vi bruker diktene hans i HT-Nytt, så her kommer ett til. Det heter «Norsk Natur» og finnes i samlingen «Norsk omveier – i blues og bilder» fra 2005.

Det er oppmuntrende å lese hva
«nyere forskning har funnet ut»
for oss som liker å gå på tur.

Mvh Anne Rees Halvorsen

NORSK NATUR

du skal ikke noe sted
du skal bare gå langt nok
til at du kan snu
med god samvittighet
og gå tilbake den samme veien
dit turen begynte
tre timer tidligere
denne turen finner som oftest sted
i en større skog i nærheten av en by
der det sannsynligvis ikke er annet å se
enn trær, trær og atter trær
med andre ord gran
og kanskje noen blåbær, hvis det er
den sesongen, kantarellene
kan du bare se lenge etter
og dyrene, så som elg, hare og røyskatt
holder seg, kloke av skade
langt unna, eller i sjul
når du er på tur.

og det er alltid søndag
du skal ingen steder
du skal bare gå langt nok
til at du kan snu
og gå tilbake igjen

en forsmak av døden
mumler de romantiske pessimistene

men nyere forskning har funnet ut
at du kommer til å leve
akkurat så mye lenger
som den tiden alle turene til sammen tok
vinter som vår og sommer som høst

i og for seg en mager trøst
når det går opp for deg i all sin gru
at denne turen går dit
hvor ingen kan snu.

Foto: Lotte Størksen

HAUAHUSET, VIBRANDSØY SJØHUSET SKAL FÅ NYTT LIV

Tekst: Per Qvale

Hauahuset er et av de første sjøhusene vi ser når vi kommer til Vibrandsøy med rutebåten. Det ligger mot sjøen i øst mellom Sørarhuset og Berjeshuset, like ved kaien der rutebåten legger til.

Haugesund kommune kjøpte huset for noen år siden fra Knut Knutsen OAS' dødsbo. Hauahuset ble i 2023 solgt fra kommunen til Haugesund Turistforening for den symbolske summen en krone.

FRA HAUAHUSETS HISTORIE

Hauahuset ble bygget for handelshuset Haue fra Stavanger, trolig på 1830-tallet. Første etasje skal være Vibrandsøys eldste sjøhus. Golvbordene i første etasje er tjukke og festet med solide trenagler.

Fra omkring 1840-tallet bygde handelshus fra Stavanger og Bergen sjøhus på Vibrandsøy og drev sildesalterier der. Lokale aktører overtok etter hvert virksomheten.

Da brødrene John og Ole Andreas Knudsen i 1872 kjøpte mye av Vibrandsøy på auksjon, var også Hauahuset med i kjøpet. Det ble senere overført til Ole Andreas Knudsens sønn, Knut Knutsen

OAS. Sjøhuset var i én etasje, med loft. Omkring år 1900 ble det bygget på en etasje til.

Knutsen brukte huset til formannskontor med telefon, verkøykammer og naustfunksjoner. Det var også postkontor i første etasje.

Einar Sæbø, som vokste opp i Knutsen-villaen på Vibrandsøy, forteller i artikkelen Vibrandsøy – «mi øy» om aktivitetene i Hauahuset da han vokste opp.

Det var samlingsstedet for arbeiderne før arbeidsdagen startet. I 1. etasje var det oppholdsrom med telefon i et hjørne ut mot sjøen, mens i et annet hjørne var det en berge med notastein (kleberstein).

Andre etasje ble brukt som bøteri og lager av nøter. I 3. etasje var det lagringsplass for blant annet notakagger beregnet for landnotstengene.

«Før det ble vanlig å barke nøtene på barkeriene som etter hvert ble bygget opp, ble nøtene på Hauahuset barket i en stor notabåt som til vanlig sto under Nyahuset. Ved barking ble båten dradd ned i et nå gjenfylt båtopptrekk på nordsiden av Hauahuset. Nøtene ble dradd ned gjennom en luke i taket og gjennom en annen luke i veggen mot nord og opp i

båten. Etter barking ble nøtene dradd bortover bakken og kaien for tørking. Bjørkeneveren ble helt oppi et stort jernkar med vann på nordsiden av Nyahuset, et kort stykke vestenfor båten. Det hele ble varmet opp med vann som ble satt fyr på under jernkaret.»

Nyahuset var et hus som sto ca. 10 meter vest for Hauahuset. Det ble revet i forbindelse med utbyggingen av Mølle-rodden Verksted omkring 1950.

OPPRUSTING

Sjøhuset sto til forfalls, og turistforeningen satte derfor straks i gang arbeid for å sikre, rette opp og restaurere huset.

Husets utvendige fasade skal bevares. Huset var i nyere tid bygget sammen med Sørarhuset, men denne sammenbyggingen blir fjernet. Restaureringen gjøres i samarbeid med byantikvar Trygve Eriksen.

Hauahuset får nå golv støpt i betong for å stabilisere og sikre huset.

Arbeidet er påbegynt, og huset er nå sikret. Det blir arbeidet med fullfinansiering av prosjektet. Den første delen, som består i å sikre huset, er finansiert. Men den videre framdriftsplanen er avhengig av at resten av finansieringen

kommer på plass. Det er derfor usikkert hva tid Hauahuset vil stå ferdig til bruk.

FRAMTIDIG BRUK

Hauahuset ligger like nedenfor Villa Vibrandsøy, som Haugesund Turistforening har oppgradert og satt i god stand. Den fungerer i dag som en populær turisthytte.

Haugesund Turistforening ble som kjent tildelt verneprisen 2023 av Fortidsminneforeningen i Rogaland for restaureringen av Villa Vibrandsøy

Turistforeningen får med kjøp av Hauahuset både tilgang til sjø og eget sjøhus. Huset skal fortsatt nyttes som sjøhus og tenkes bl.a. brukt som lager for turistforeningen og utlånslager for kajaker, kanoer, fiskeutstyr m.m. Det kan også være aktuelt å lage et eget søppelrom for Villa Vibrandsøy.

Kilder

Haugesunds Avis 31.10.2023

Samtale med Rolf Svendsen,
Haugesund Turistforening

Sæbø, Einar. Vibrandsøy – «mi øy». I Årbok for Karmsund 1995-1996. Hgsd 1996 s. 6-37

Banksjef Nina Hopsdal og regiondirektør Nils Mikal Emberland i Sparebanken Vest, på hver side av Rolf Børseth, styreleder i Haugesund Turistforening, som holder gavesjekken på 1,5 millioner kroner.

STOR GAVE FRA SPAREBANKEN VEST

Sparebanken Vest overrasket med en gavesjekk på 1,5 millioner kroner til arbeidet med restaureringen av Hauahuset.

Banksjef Nina Hopsdal og regiondirektør Nils Mikal Emberland i Sparebanken Vest tok med seg en gavesjekk med et betydelig beløp til Vibrandsøy siste tirsdagen i mai.

– For oss er det viktig å støtte tiltak som gir effekt, skaper vekst og levende lokalsamfunn i bygd og by, og gjør livet på Vestlandet enda litt

bedre. Vi er en relasjonsbank med lokal forankring. Vi kjenner Haugesund, vi kjenner næringslivet, vi kjenner lokalsamfunnet og vi kjenner kundene våre. Derfor er det ekstra fint at overskuddet deles ut lokalt, og til et prosjekt som Haugesund Turistforening har tatt tak i på Vibrandsøy, sier Nina Hopsdal, banksjef Sparebanken Vest.

VIA FERRATA KYRKJEVEGGEN

Navnet Via ferrata er italiensk, og direkte oversatt betyr det jernvei eller jernsti. På norsk kalles det en klatresti. Det er en tilrettelagt klatrerute som er montert fast i fjellveggen, og består av stålvaier, bøyler (trinn), stiger og broer.

Tekst og foto: Lars Kristian Gjerde

Dermed er det mulig for personer uten klatreerfaring å klatre vanskelige ruter med relativt enkelt utstyr og på en mest mulig sikker måte.

De første via ferrata-rutene oppstod i Dolomittene i Italia under 1. verdenskrig. De skulle bedre sikkerheten og framkommeligheten til soldatene, som ofte beveget seg i bratte og utsatte fjellsider uten å ha noen klatreerfaring. Siden har slike klatrestier blitt svært populære, og finnes i dag i mange land rundt om i verden. I de senere årene er det også bygd flere klatrestier i Norge.

Den nærmeste lokale klatrestien ligger i Fjæra, ble åpnet i 2019 og har fått navnet Via Ferrata Kyrkjeveggen. Navnet har den fått etter beliggenheten rett bak/nord for Fjæra kapell. Den blir regnet som en av Norges tøffeste, starter på 50 moh. og ender på 550 moh., med en total lengde på 900 meter. Store deler av den går i tilnærmet loddrett fjellvegg, med enkelte hyller underveis der det er mulig å hvile.

Turen må bestilles hos Åkrafjorden Nature B&B AS. Går en på egenhånd, med eget utstyr, koster den kr. 550,-. Det er også mulig å leige utstyr og guide. Turen tar 5 – 7 timer, inkludert pauser, til en er tilbake ved utgangspunktet, når en går med guide.

Etter å ha klatret mange Via ferrata-ruter, særlig i Dolomittene, men også ellers i Alpene, var endelig turen kommet til Kyrkjeveggen. Med på klatringen var også Astrid Hope. En flott sommerdag tidlig i juni 2022 kjørte vi til Fjæra, sjekket inn hos Åkrafjorden Nature og var klar for klatringen.

Starten er bratt, men ikke spesielt krevende, så det går lett oppover det første stykket. Underveis passerer vi 1. kvile og Tverrhylla, og selv med lett påkledning kjenner vi snart at det blir varmt i den soleksponerte fjellveggen. Ved Våskår kommer vi opp til en litt større, vegetasjonsdekket hylle, her går ruta ut til venstre, og vi får litt hvile før det bærer loddrett oppover igjen. Neste milepæl er Gaupeskår, en stor hylle omtrent halvveis oppe i veggen. Her er det returnmulighet

langs merket sti ned igjen for de som har fått nok av utfordringene i fjellveggen. Men det har ikke vi, i stedet blir det en god matpause, av med klatresele og hjelm, og en lang pause i sola mens vi venter på at klatrere foran oss skal streve seg opp det neste partiet på ruta, og det kan bli vår tur.

Det første stykket opp fra Gaupeskår er det mest utfordrende og tyngste på hele turen, her får vi virkelig røynt oss. Det verker i armer og bein mens svetten renner etter alle anstrengelsene. Etter å ha passert Pyramiden og Traversen er det verste gjort, nå blir det mindre bratt oppover det siste stykket til Topphylla. Svette og trøtte kan vi her ta av oss alt klatreutstyret og nyte utsikten utover Åkrafjorden, rett ned til Fjæra og dalen oppover mot Rullestad, der Bordalsnuten kneiser over Rullestadvatnet. Samtidig er vi litt stolte over å ha gått denne utfordrende og tøffe løypa. Før vi tar fatt på den merke stien ned igjen unner vi oss et velfortjent bad i et tjern i nærheten av Topphylla.

GRÅHORGA

– UTSIKTEN ER VERDT SLITET!

For de som samler på antall høydemeter, er ikke Gråhorga et fjell som stikker seg ut blant Vestlandets mange ruvende topper. Men når det gjelder utsyn klatrer fjellet betraktelig oppover på listen over topper som er verdt å besøke.

Tekst og foto: Inger K. Haavik

Med sine 740 meter over havet ruver det i landskapet der det ligger mellom Bjoa og Ølensvåg. Å stå på toppen en solskinnsdag og se et glitrende Sunnhordlandsbasseng folde seg ut foran føttene dine gjør Gråhorga til en av Haugalandets beste turopplevelser.

Toppen er tilgjengelig fra flere kanter, bl.a. Ølensvåg, Vaka, Haugsgjerd og Bjoa. For å slippe unna med færre høydemeter er det lurt å ta turen fra Kolbeinshauglia i Bjoa. Har dere tilgang på to biler, anbefales det å starte fra Kolbeinshauglia, gå opp på toppen via Gråhorghytta og ned til Leite i nordenden av Bjoavatnet. Med dette alternativet vil du ha panoramutsikten over Sunnhordlandsbassenget med deg på store deler av turen ned.

Turene til toppen er beskrevet som krevende på Ut.no. Fra Kolbeinshauglia til toppen er turen beregnet til 1,5 time, mens fra Leite tar turen opp ca. 2,5 timer.

På vestsida like nedenfor toppen ligger Gråhorghytta, flott plassert for pause før den siste oppstigningen. Hytta ble bygget i 2015 og det er Bjoabygda som står for driften. Det er mulig å leie hytta og den inneholder det som trengs for overnatting for 5-7 personer. Se bjoa.no/friluftsliv

I området finner du også Vindafjord kommune sin dagsturhytte, Vadhytta. Denne nås lettest fra Kolbeinshauglia. Herfra er det også mulig å gå over til Ølensvåg.

For mer informasjon om hvor du kan gå for å nå toppen, sjekk Ut.no og søk på Gråhorgja, der finner du beskrivelser av de forskjellige alternativene.

FORLØPERE

FOR HAUGESUND TURISTFORENING

Da Haugesunds Turistforening ble stiftet i 1925, skjedde ikke dette i et tomrom. Det var flere lag i Haugesund som hadde lagt ned en betydelig innsats gjennom mange år både ved å opplyse folk om natur og turmuligheter og ved å legge praktisk til rette for bruk av naturen til turer og friluftsliv. Her skal jeg fortelle litt om tre slike forløpere for Haugesund Turistforening.

Tekst: Per Qvale

HAUGESUNDS FJELL-LAG

Den klart viktigste tilretteleggeren for friluftsliv slik som vi kjenner det i dag, er Haugesunds Fjell-lag.

Da laget ble stiftet i 1905, var friluftsliv nærmest ukjent på våre kanter. Dette var ei tid da de fleste hadde lite fritid og svært mange hadde fysisk hardt arbeid. «I den tiden var det ikke vanlig å dra på tur i byheiene. Det var helst langs veiene man gikk sine søndagsturer. Sydover til Rossebø, innover til Skåredalen eller nordover til Haraldsstøtten og «Norske og Svenske flagget», heter det i fjell-lagets 75-årsberetning.

Laget sprang ut av Haugesund Total-avholdsforenings Ungdomslag, men det ble skilt ut som eget lag alt året etter. Fjell-laget beholdt likevel kravet om avholdsløfte for å være medlem.

Selv om Haugesunds Fjell-lag brukte svært mye av sine krefter og ressurser på skogplanting i Djupadalen og Byheiene, var laget også en aktiv tilrettelegger for friluftsliv utover dette.

Alt året etter at fjell-laget var stiftet, sto hytta Jøtnaheim ferdig ved nordenden av Krokavatnet. Hytta ble i 1917 erstattet med ei ny Jøtnaheimshytte nord for Presten. Også denne hytta måtte senere rives og ble erstattet av Håvåshytta i 1955. Fjell-lagets hytte var ikke forbeholdt lagsmedlemmer, men åpen for alle.

Med virksomheten til Haugesunds Fjell-lag ble det dannet et miljø for friluftslivinteresserte. I mellomkrigstida økte medlemstallet i laget og stadig flere brukte Byheiene til turterreng i helgene.

Fjell-laget ryddet og merket turstier, og i 1920 nedsatte laget en egen turkomite, med ønske om at medlemmene "maatte dyrke friluftslivet lidt mer end hittil." På medlemsmøte i 1921 tok fjell-laget opp som egen sak at medlemmene måtte opparbeide en større interesse for turer i fjellet.

I 1921 startet fjell-laget en tradisjon med en årlig fellestur til Valhest. Laget arrangerte også fellesturer i Etnefjellene,

selv om hovedaktiviteten var i Haugesunds nærområder.

Fjell-laget hadde et imponerende høyt og bredt aktivitetsnivå i mange år og banet på mange måter vegen for Haugesund Turistforening.

FJELLAGET HARALD

Et annet lag som arbeidet for friluftsliv på Haugalandet, var Fjell-laget Harald.

Kort tid etter at Haugesunds Fjell-lag var stiftet, tok medlemmer i IOGTs ungdomslosje Kong Harald initiativ til å bygge ei lagshytte i fjellet og å danne et eget fjell-lag for godtemplarer innad i losjen. I 1919 ble Fjell-laget Harald skilt ut som en egen organisasjon innen IOGT.

I 1908 kjøpte losje Kong Harald ei hyttetomt på Steinsfjellet, som ble kalt Kringsjå. Kringsjåhytta ble innviet allerede året etter. Hytta brant for øvrig ned i januar 1923, men allerede i september 1924 kunne laget innvie ei nyreist hytte på branntomta!

I likhet med Haugesunds Fjell-lag, hadde Fjell-laget Harald sitt hovedfokus på skogplanting. I området omkring hytta fikk laget hånd om store områder, som ble beplantet. Men laget drev også med friluftsliv utenom planteaktiviteten. Fra 1926 av arrangerte Fjell-laget Harald hvert år felles pinseturer.

HAUGESUND OG OMEGNS TURISTFORENING

Langt mindre kjent enn de to fjell-lagene, er at det i Haugesund ble stiftet en turistforening allerede den 6. april 1914:

Jøtnaheimhytta anno 1917.

I 1921 startet fjell-laget en tradisjon med en årlig fellestur til Valhest. Her fra turen i 1923.

Haugesund og omegns turistforening. Haugesunds Avis meldte den 7.4.1914 at Haugesund og omegns turistforening ble stiftet på et møte i Rådhuset i går kveld med et halvt hundre medlemmer. Dr. Rønnevig redegjorde for denne turistforeningens nærmeste oppgaver: å utbre kjennskapet til «Haugesundshalvøens i mange måter eiendommelige natur og historiske steder». Det ble vedtatt at foreningen skal slutte seg til Den norske turistforening. Møtet sluttet med et leve for Haugesunds nystartede turistforening.

I møtet ble det nedsatt en komité for å utarbeide lover og forberede konstituerende generalforsamling: postmester Malthe Sørensen, kjøpmann P. Bjordal, konsul B. Pedersen, banksjef Haugen, red. sekr. Malmin, B. Stolt-Nielsen og bankkasserer Elias Sandvig.

Den 17.4.1914 meldte Haugesunds Avis at komiteen har valgt disse tre til å foreslå lover og evt. utkast til arbeidsprogram for turistforeningen: Malthe Sørensen, P. Bjordal og E. Sandvig.

Hans Næss kom i et leserinnlegg i Haugesunds Avis allerede den 30. april med forslag om at foreningen bør bygge turisthytte i Skånevikområdet.

Han argumenterer med at man alt har to turisthytter nær byen, Jønnaheimhytta og Kringsjø. Samtidig lufter Næss tanken om et samarbeidsprosjekt mellom turistforeningen og Skåneviks ungdomslag og godtemplarlosje.

Også Bergens Tidende omtalte den 7.4.1914 stiftelsen av turistforeningen, og opplyser: «Foranledningen til foreningens stiftelse er generaldirektør Paulsens uttalelse under jernbanekomiteens besøk her.» Stortingets jernbanekomite var i månedsskiftet mars-april 1914 i Haugesund for befaring av deler av den såkalte Oddabanen.

Det ser altså ut til at turistforeningen, i tillegg til å fremme friluftsliv, også skulle arbeide for å markedsføre Haugalandet for omverdenen, og ikke minst for de sentrale myndigheter. Helt siden 1870-tallet hadde Haugesund arbeidet for å få anlagt en jernbane mellom Haugesund og Kongsberg. Fra omkring århundreskiftet konsentrerte man seg om en bane mellom Haugesund og Odda. I flere år hadde byen vært på offensiven for å få utredet den såkalte Oddabanen, og i april 1914 vedtok Stortinget å bevilge en del av de pengene som trengtes for en undersøkelse av denne traseen.

Historien om Oddabanen og etter hvert Haukelibanen, er en lang og komplisert historie som ikke skal gjenfortelles her, men dannelsen av vår første turistforening hadde en klar sammenheng med den.

Det gikk ikke så bra med Haugesund og omegns turistforening. Det ser ut til at den mer eller mindre sovnet hen uten å etterlate seg store spor. Den 23. august 1919 hadde Haugesunds Avis en prat med en av dem som hadde arbeidet for å holde liv i turistforeningen. Han uttalte at betingelsene etter hans mening ikke er til stede for å drive en turistforening i Haugesund. Arbeidet for dette har tidligere vært «ganske haapløst». Forholdene er vel neppe bedre nå, når både Godtemplarenes og fjellagets hytter «avlaster det mest følte savn», samtidig som det blir for dyrt å gå lenger innover i fjellet for å anlegge en hytte. Han opplyser samtidig at den gamle turistforeningen, som det på dette tidspunktet ser ut til å være uklart om er nedlagt eller ei, ikke eier noen ting, slik at foreningens medlemmer personlig hadde måttet dekke dens utbetalte regninger!

Haugesunds Avis sa seg uenig i den gamle turistforeningmannens synspunkter

Gamlekarane og konene i Fjellaget fotografert ved laget 50-årsjubileum på Håvåshytta i 1955. Fra venstre: Alfred Johannessen, Peder Bjordal, Nils Landaas, Aug. Bauer Nilsen, Valentin Elleflådt, Adolf Bertelsen. Bak gam: Andreas Kleppe. Videre: Karl Pettersen, Aslaug Dalen, Marie Høen, Konstance Bjordal, Inger Jasper (f. Stokkedal), Inga Pettersen, fru Bertelsen (bak Bjordal), Louise Bauer Nilsen (bak Aug. Bauer Nilsen) og Fredrik Ellingsen bakerst.

og mente at det burde ligge godt til rette for en turistforening på Haugalandet. Bare noen mil innover vil man finne «et behagelig klima og et sportstærreng som kan maale sig med de fleste byers.»

På et møte i Turnhallen den 26. januar 1925 ble det besluttet at man ville danne Haugesunds Turistforening, og det ble nedsatt en komite på fem personer for å forberede stiftelsen. Møtet ble fyldig referert i lokalavisene.

Den 27. januar 1925 skrev «Medlem» i Haugesunds Dagblad: «La os håpe, at det ikke går med foreningen av 1925 som med den av 1915 at den avgår ved en tidlig og stille død. Skal ikke det skje bør man sørge for at få inn i styret folk med initiativ!»

«Gammel fotgjenger» skrev i Haugesunds Avis 28. januar 1925: «Det er vel en 10-12 aar siden der var vakt mosjon om dannelsen av en turistforening for Haugesund og hvorfor der ikke blev noget av det den gang var for mange en gaate. Det forberedende møte var særdeles godt besøkt, der blev lagt megen interesse for dagen og samtlige tilstedeværende tegnet sig som medlemmer. Starten var altsaa bra. Saavidt det erindres blev saken lagt i henderne paa en komite. Denne maa da sandsynligvis

ikke ha vært besatt med de rette personer, og dermed – godnatt.» Også initiativtaker til den nye turistforeningen, Elias Sandvig, kommenterte den tidligere turistforeningen på møtet den 26. april: «Man hadde jo en slik forening i 1915, men den sovnet dessverre hurtig inn, hvilket kanskje mere skyldtes de forhold som hersket den gang, enn mennene som stod i spissen for foreningen.»

Flere av de som hadde stått i spissen for Haugesund og omegns turistforening, var nå aktive for å få i gang den nye turistforeningen, bl.a. Elias Sandvig og Peder Bjordal.

Også den nystartede Haugesunds Turistforening så det som sin oppgave å bidra til å skaffe regionen best mulige kommunikasjoner. Da Elias Sandvig den 5. januar 1925 skrev et innlegg i Haugesunds Dagblad med forslag om å starte en ny turistforening, skrev han bl.a.: «En turistforening vil ta sig av kommunikasjons-spørsmål. Baade aandelig og materielt.» Dette virkeområdet ble da også tatt inn i foreningens lover da den ble stiftet.

Hvorfor ble det stiftet en egen turistforening når Haugesund hadde to aktive og dyktige fjell-lag? Kanskje kan

målsettingen om å bidra til utvikling av kommunikasjoner på Haugalandet, være en av grunnene til at Haugesunds Turistforening så dagens lys? Andre grunner til å stifte en ny forening kan ha vært at man ville være frikoplet fra avholdsløfte, og at man ønsket å ha hovedfokus og -aktivitet lenger innover i fjellet enn de nære friluftsområdene i Byheiene.

Kilder:

Bjørnson, Øyvind. Haugesund 1914-1950: Dei trødde sjøen. Haugesund 2004

Haugesunds Fjell-lag gjennom 75 år. Haugesund 1980

Vikse, Kristian Magnus, Haugesunds Turistforening 50 år: 23. mars 1925 – 23. mars 1975.

Haugesund 1975

Østensjø, Reidar. Haugesund II 1896-1914. Haugesund 1993

Haugesunds Avis og Haugesunds Dagblad

SOMMER PÅ OLALIA

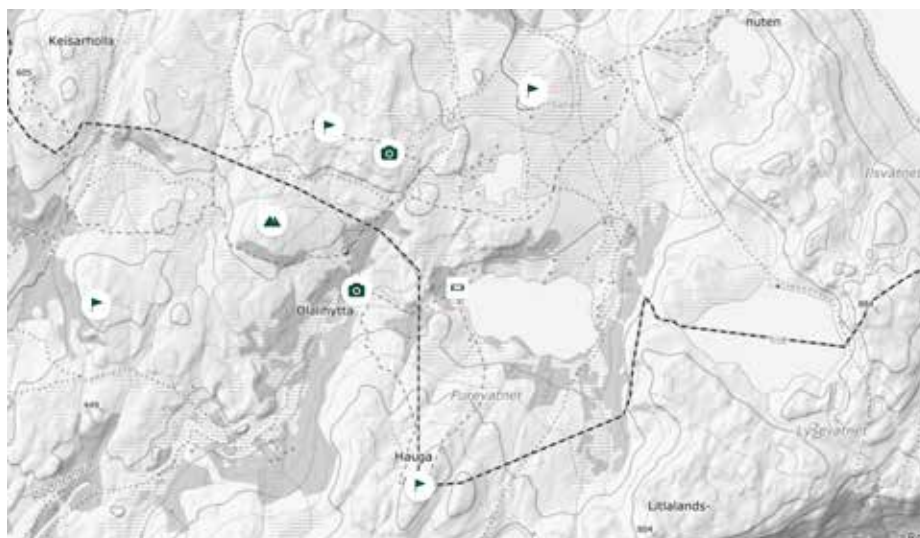

Olalia Fjellstove har åpent hele sommeren, fra 29. juni til 11. august.

Overnatting kan du bestille via ut.no og søk Olalia. Åpen kafé hver dag kl. 11-17.

MANGE TURMULIGHETER FRA OLALIA

Følg listen Turfant Olalia – sommer 2024 i UT-appen. Her finner du åtte turmål du kan nå fra Olalia. Sjekk inn på 5 av 8 turmål i perioden 1. mai – 18. august, og du er med i trekningen om gratis overnatting på Olalia Fjellstove. Barn 0-12 år kan vinne stilig Turbo-kopp!

TURBOTURER

Barnas Turlag Haugesund har mange forslag til barnevennlige turmål på Haugalandet.

I UT-appen eller på ut.no kan du søke opp lista Turboturer 2024 Haugesund, og se alle turmålene. Når du er på en av turene kan du "sjekkeUT" i appen UT. Dette er ikke et krav til å være med, men kan være kjekt for de eldre barna. På UT finner du også et registreringsskjema og oversikt over alle turmålene. Ved turmålene vil du finne en plakat med Turbo på. Alle som vil ha premie må registrere turene sin på registreringsskjemaet, notere dato for når dere fant Turbo ved turmålet og gå minst 6 av turene innen 30. november.

UT

SIMLEBU

HISTORIEN OM HYTTENE

Tekst: Per Qvale

Simlebu. Foto: Line Hårklau/DNT

BAKGRUNN

Etnefjellene var helt fra Haugesund Turistforening ble grunnlagt i 1925, kjerneområdet for foreningens virksomhet. Strekningen Øyno – Bordalen, som i store trekk gikk langs eldgamle ferdeveger, ble merket første gang så tidlig som i 1931.

En gammel drøm i foreningen var å få et løypenett i denne traseen med hytter som lå med passende dagsmarsjer mellom.

Bygging av Simlebu var en del av en slik overordnet plan. Fra før av hadde man Olalihytta, Blomstølen og Sandvasshytta. Og Løkjelsvatnbrakkka, som tilhørte Haugesund Elektrisitetsverk, hadde et eget «turistrom» som var reservert for fjellvandrere.

Med Simlebu nærmet drømmen om et sammenhengende løype- og hyttenett i Etnefjellene seg fullføring.

SIMLEBU

Simlebu sto ferdig i 1977. Hytta kostet kr. 130.000. Hytta ligger på bygslet grunn som tilhører et sameie på Rullestad. Tilskudd fra hhv. Haugesund og Karmøy kommuner samt Rogaland og Hordaland fylkeskommuner utgjorde samlet kr. 70.000.

Det var egentlig meningen å kalle hytta for Bordalshytta. Men for å unngå forveksling med den eldgamle bosettingen Bordalstølen litt lengre nede i dalen, valgte man navnet Simlebu etter Simlenuten, som ligger like i nærheten av hytta.

Innvielsen skjedde den 9.10.1977 med 90 gjester til stede.

Etter at hytta sto ferdig, ble det gjort noen mindre endringer: alt i 1978 senket man taket innvendig, for å spare fyringsutgifter. Samtidig ble det lagt torvtak.

BRUK

Simlebu ble mye brukt. Den er lett tilgjengelig fra Rullestad eller Skromme. Hytta ligger samtidig som del av den såkalte «Gullruten» i Etnefjellene. Også Seljestad – Simlebu er en flott tur.

Antall overnattinger har ligget på mellom 600 og 900, med en midlertidig topp i årene 2016-2018 på mellom 1.000 og 1.100 overnattinger.

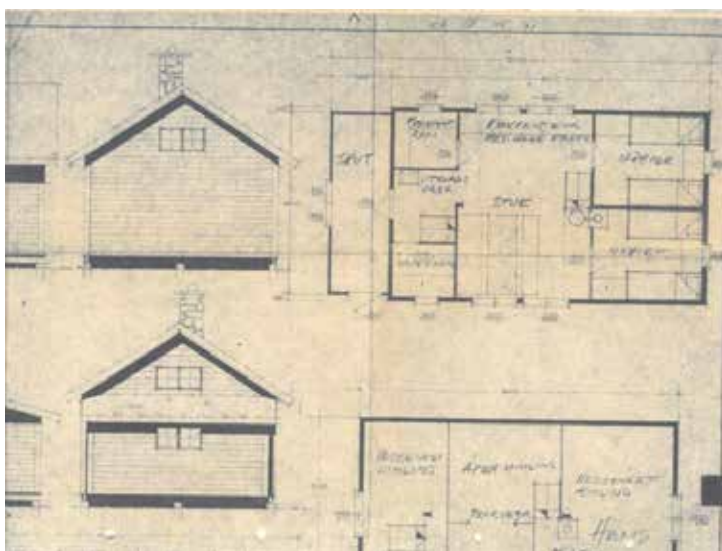
Som en sikkerhet i tilfelle brann, ble det i 1995 bygd sikringshytte. Denne ble bygget med tilskudd fra spillemidler og fra Ulltveit Moe.

Det ble også bygget vedskjul og utedo i tilknytning til denne, slik at det gamle uthuset der vedbod og do hadde vært tidligere, kunne rives.

Hytta hadde i utgangspunktet 10 senger og 15 madrasser. Etter at sikringshytta kom til, er dette endret til 20 senger på hovedhytta og 16 på sikringshytta, samt flere madrasser.

NY HYTTE?

Haugesund Turistforening har ønske om å bygge ei ny hytte på Simlebu. Men alle byggeplaner er foreløpig lagt på is fordi myndighetene frykter for at villreinstammen som ferdes i området, kan bli forstyrret.

HYTTEVAKTENS ROLLE OG OPPGAVER

Haugesund Turistforening har mange hytter og det er derfor et stort behov for hyttevakter. Jeg tok en prat med en av foreningens mange hyttevakter for å få klarhet i hva som er hyttevaktens rolle og oppgaver.

Tekst: Knut Lund Jacobsen

Siden historien til Simlebu omtales i dette nummeret passet det godt å få til en prat med en av hyttevaktene på denne hytten. Jeg tok derfor en prat med Lars Kristian Gjerde som har vært hyttevakt på Simlebu i nærmest en mannsalder.

Hovedoppgavene til en hyttevakt er tilsyn med hytta og dugnader. Hvor ofte det skal være tilsyn er noe varierende etter sesong og hvilken hytte det er snakk om. På Simlebu skal det være tilsyn hver fjortende dag i sommerhalvåret og månedlig i vinterhalvåret. At det ikke er nødvendig med så hyppige tilsyn vintertid, skyldes at det er betydelig mindre besøk vintertid. Hyttevakten går etter en enkel «sjekkliste» på tilsynet: det er å sjekke at alt er ok med hytta og at det er tilstrekkelig med ved og proviant. Betalingskassen tømmes også etter behov, men det er ikke nødvendig å gjøre på hvert tilsyn siden mesteparten av betalingene for bruk av hytta gjøres digitalt via app.

Hyttekomiteen arrangerer to dugnader i året, en på forsommeren og en på høsten som hyttevaktene deltar på. Da gjøres vedlikeholdsarbeid etter behov og

påfyll av proviant og ved blir vanligvis gjort på vårdugnaden. Bytte av sengetøy gjøres alltid på dugnaden på forsommeren. Det skiftes også sengetøy i løpet av høsten, på sengene på rommene, som er mest i bruk.

Det er en god gjeng hyttevakter (for tiden 11 stk.) på Simlebu. Blant disse er det en leder av hyttekomiteen som har overordnet ansvar, og som organiserer dugnadene og har oversikt over ting som må gjøres.

Noen har vært med lenge, mens andre er nye. Litt utskiftning har det vært de siste årene, noe som ses på som bra. Mens flere liker så godt å være hyttevakt at de har vært med i mange år sammen-

hengende. Lars Kristian ble valgt inn som hyttevakt på Simlebu på foreningens årsmøte i 1996, og har vært hyttevakt på Simlebusammenhengendesiden det. Han trives svært godt og har ingen umiddelbare planer å gi seg.

Som hyttevakt blir man en del av sosialt fellesskap gjennom hyttedugnadene, og man holder seg oppdatert på hva som skjer i foreningen. Fellesskap og tilhørighet med foreningen ellers bygges også.

Det er kjekt å være hyttevakt, så frister dette så meld deg gjerne til tjeneste, det er alltid behov for flere. Formelt blir nye hyttevakter valgt på foreningens årsmøte, på våren.

Ordfører Håvard Handeland og Ola Breivik. Foto: Frank Waal, Ryfylke

ILDSJELPRIS TIL OLA BREIVIK

Ola Breivik har fått tildelt ildsjelprisen for 2023 av Sauda kommune for sin enorme innsats for frivilligheten i Sauda gjennom mange år.

Tekst: Knut Lund Jacobsen

Ola fikk vite at han hadde fått prisen tidlig i april, men den ble offisielt delt ut på 17. mai i Sauda etter toget på Rådhusplassen, i et fantastisk sommervær. Prisen ble delt ut av ordføreren og består av kr 10 000 og en spesiallaget plakett.

Ola har gjennom mange år engasjert seg i nærmest all frivillighet knyttet til fjell- og friluftsliv, men også jobbet med inkludering av flyktninger gjennom Røde Kors og som operativ leder i hjelpekorpset. Samt i det lokale skytterlaget, idrettslaget og i jeger- og fiskeforeningen. Ola er nok for HT mest kjent som hyttevakt på Storavassbu gjennom

mange år, og er nå leder av hyttestyret der. Han var også med i styret i Sauda Turlag i 19 år totalt, nesten sammenhengende, kun avbrutt av ett år. Han var i flere år styreleder.

Ola har alltid vært aktiv og synes det er svært meningsfullt å bidra innen frivilligheten og synes det er kjekt å få til noe, skape utvikling og glede andre. Frivillig arbeid har blitt en livsstil for Ola, som i dag er pensjonist.

Tildelingen av prisen er også omtalt i lokalavisa i Sauda, Ryfylke.

Haugesund Turistforening gratulerer så mye med prisen. Den er vel fortjent.

Hjortedalshuset.

HJORTEDALEN

Tekst og foto: Anne Kallevik Grutle

Heldigvis hadde eg rosiner i lomma på anorakken. Eg stod midt i ei gammel høyslåtte-eng i Skredalen med bratte fjell-sider rundt meg på alle kantar. Eg og Leif Grutle var på leit etter sauer som hadde blitt verande igjen i fjellet etter hovud-leita, og her fann me nokre av dei. Då sauene såg oss, for dei oppover bakkane med Leif halsande etter seg. Eg klarte ikkje å følgja dei, så eg blei verande igjen i Skredalen og tenkte på bjørnen som det gjekk rykte om var blitt observert i Hjortedalen. Det var då eg tenkte at han kanskje likte rosiner?

Denne grøderike hola ligg like nedanfor Kikalonsnuten eit stykke sør og aust for stien til Hjortedalen. Då eg var der på slutten av 1970-talet stod det ei gammel høyløe midt på slåtteteigen som eg tenkte eg kunne krypa inn i dersom bjørnen hadde vist seg. I dag finn me nok berre restar igjen av den.

Det var i det gamle huset i Hjortedalen eg møtte hardbarka sauebønder

for første gong. Eit par av dei var flinke historieforteljarar og eg blei fort gripen av denne sauedriftskulturen som til då hadde vore ukjent for meg. Det var historier om fastbuande i Hjortedalen som hadde møtt på bjørn. Fritjof M. Pedersen skriv i boka “En vandrers testament” s. 34 om Ingrid Mosdalen som berga seg og geita frå bjørneangrep ved å hiva mjølkébøtta rett i fleisen på bjørnen. Bøndene prata om sauer i skårfeste og dramatiske redningsaksjonar.

Fram til eitt stykke ut på åttitalet blei sauer og lam frakta med skøyte frå Straumøy og Valevåg og inn til Mosnes i Åkrafjorden. Dyra blei leste om bord seint på kvelden og var på Mosnes i firetida om natta. Eg var med på dette ein gong. Det var ei stor oppleving, særleg då eg visste at dette var ein kultur som var på veg ut. I grålysinga blei sauer og lam drifta frå Mosnes langs elva Lono og vidare til Hjortedalen. Ein del av denne driftevegen går gjennom ei stor ur der

tidlegare generasjonar har jobba mykje for å leggja til rette for at folk og fe kunne ferdast der. Det er stor rasfare på denne strekninga om vinteren, så dei som budde i Londalen og Hjortedalen var meir eller mindre innestengd på fjellgardane gjennom heile vinteren.

Skøyter som blei brukt til transport av sauer og lam gjekk ut av drift på midten av 1980-talet. I dag blir dyra frakta med dyretransportbilar og vidare på ein lekter over Åkrafjorden til Mosnes. Det er enno dyr på sommarbeite i Hjortedalen, men langt nær så mange som det var tidlegare. Valestrendingane sende til og med storfe inn til Hjortedalen på sommarbeite ein periode tidleg på 1900-talet. På 1930-talet starta påsketurismen, og frå 1933 og nokre år framover blei Hjortedalshuset leigd ut til påsketuristar frå Haugesund. Det gav ei kjærkomen ekstrainntekt til Valestrand beitelag.

Det er Valestrand Beitelag som eig

Retning Botnane og Holmarygg.

Stavaberg i Geitesdalen.

Hjortedalen og har gjort det sidan 1895, og området strekker seg inn til Tverrelva og Fagnabotn som ligg sør for Sauabrehytta. Bøndene starta då eit aksjelag der det var 50 aksjar fordelt på gardar i gamle Valestrand og Bømlo kommune.

Hjortedalen er ein gammal fjellgard som ligg 450 moh og er ein sidedal til Londalen. Det er fleire vegar til Hjortedalen. Den mest brukte går frå Mosnes og følgjer elva Lono innover Mosdalen og vidare mot Londalen før ein tek av til Hjortedalen opp Kleivane like før brua

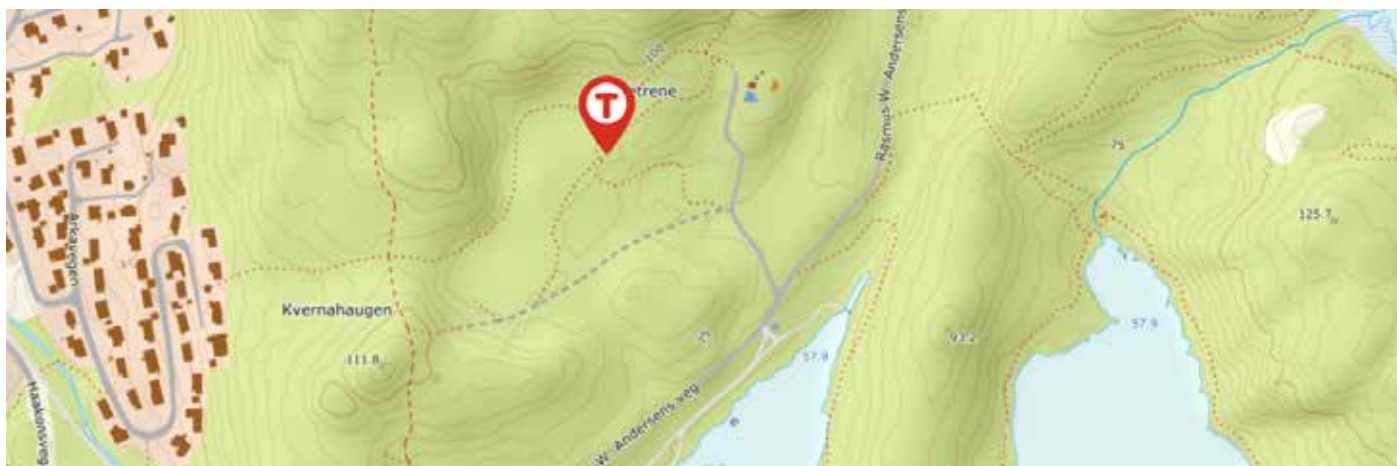
inn til inste Londalen. Når du sit i Sauabrehytta har du utsikt utover Sandvikedalen og Londalen og vidare heilt til havs. Hjortedalen ligg då til venstre for Londalen like sør for Grønenuten. Eit turforslag er å gå frå Mosnes via Hjortedalen og Sauabrehytta til Espeland i Oddadalen. Det er på umerka stiar, så god kompetanse på kart og kompass er heilt nødvendig, eller å ha med seg ein kjentmann i området.

24. - 25. august arrangerer HT ein fellestur frå Mosnes med overnat-

ting i telt eller under open himmel i Hjortedalen. Dagen etter går turen vidare over fjellet til Rullestad. Ein flott tur og for dei fleste i ukjent terreng.

Litteratur:

- ♦ Etne sogelag si årbok frå 1994: Meir om Hjortedalen og sommararbeite for sau frå kystbyggdene til dei indre byggdene i Sunnhordland
- ♦ Fritjof M. Pedersen: En vandrers testament, fortellinger fra Åkrafjorden i tid og utid

KLATREJUNGENE

PÅ OLALIA OG I DJUPADALEN

Å se når barna beveger seg i klatrejunglene er fantastisk med tanke på utvikling av motorikk, fysikk, balanse og problemløsning. At klatrejunglene er bygget nær bakken uten krav til sikkerhetsutstyr gjør anleggene svært tilgjengelige for alle.

Tekst: Inger K. Haavik

En kan spørre seg om hvorfor Hagesund Turistforening bygger denne type anlegg? Etter at stien til Olalia ble oppgradert til turveg ble det lettere for flere å gå inn til hytta. Sykkler og barnevogn ble ikke lengre et hinder og flere barnefamilier oppdaget turmålet, både som dagstur og overnattingstur. Hagesund Turistforening ønsket å øke tilbudet til barnefamilier og idéen om klatrejungelen ble født. Jungelen som var klar for bruk våren 2023 er svært populær, og mange barnefamilier tar turen inn til Olalia for å ha det gøy og leke i jungelen.

I Djupadalen er anlegget delt i to baner, en for de minste 2-8 år og en for 9 år og oppover. Her kan bestemor ta turen med barnebarnet og sammen kan de trene på motorikk, koordinasjon, balanse og styrke, noe som er like viktig for alle aldersgrupper. Begge banene ligger like ved Friluftshuset i Djupadalen (se kart), og ble ferdigstilt i juni i år.

Søren Carlsen som er arkitekten bak både Olalia og Djupadalen, har lagt vekt på at det tilrettelegges for aktiviteter som er likestilte og inkluderende for alle. Han viser til nyere forskning som slår

Dugnad som språkpraksis tester klatrejungelen. Gøy for alle aldre!

fast at dagens byrom, aktivitetsarealer og sosiale møteplasser gir rom for tidlig sosial kjønnsdeling. Hele 75% av arealet tillagt lek og aktivitet er benyttet av grupper av et kjønn alene. Asbjørn

Flemmen, som er kjent for sitt engasjement i barns utvikling gjennom den ekte leiken og stimulerende miljø for barns sansemotoriske og sosiale utvikling, snakker om «sittelekeplasser».

Ulrik og bestefar Erling Haavik i klatrejungelen. Foto: Inger K. Haavik

Velkommen til klatrejunglene i Djupadalen og på Olalia.

- ♦ Klatrejungelen i Djupadalen ble ferdigstilt i juni 2024, og den finner du i skogen ovenfor Friluftshuset.
- ♦ Klatrejungelen kan benyttes av alle som har lyst til å utfordre sin balanse og koordinasjon. Barn må være i følge med voksne. Da vi er i naturen benyttes klatrejungelen på eget ansvar.
- ♦ Djupadalen klatrejungel er sponset av Sparebanken Vest og Norsk Tipping
- ♦ Olalia klatrejungel er sponset av Amedia Sparebankstiftelsen DNB, Sparebankstiftelsen SR-bank og Norsk Tipping.
- ♦ Designet og bygget av: Søren Carlsen

Redskapene som sikkerhetsklarerer på lekeplasser er hovedsakelig husker, sklier og vipper, alle spesialinnretninger til å sitte på. I klatrejunglene skjer aktiviteten på tvers av kjønn og alder. Den enkelte

styrer egen aktivitet og velger selv om det er som en del av en gruppe eller å gå banen i eget tempo. Utfordringene krever at både hodet og kroppen er i bruk og ikke minst, koordinert. Deltakerne får

trening gjennom morsomme opplevelser og det er kun fantasien som setter begrensninger for aktivitetene i anlegget.

UTVALGTE TURER FRA TURPROGRAMMET

BLI MED HAUGESUND TURISTFORENING PÅ TUR!

Mer informasjon om alle aktiviteter, og påmelding, på våre nettsider dnt.no/haugesund eller scan QR-koden

Breidablik. Foto: André Marton Pedersen

KVAMSFJELLA

Rundtur til nydelige

Breidablik i Kvamsfjella

2.-4. juli

Passer spesielt for: Voksne
Vanskelighetsgrad: Middels
Distanse: 5 - 13 km pr dag.

GEITUNGEN FYR 100 ÅR

Velkommen til markering
av Geitungen fyr sitt
100-årsjubileum.

7. september

Geitungen Fyr ble lyssatt i 1924 og er et av Norges yngste fyr. Fyrstasjonene langs norskekysten består av en lang rekke sammenkoblede lys, som ble bygget for å sikre trygg ferdsel til havs. Vi ønsker å knytte feiringen av at Geitungen fyr fyller 100 år sammen med markeringen av Kulturminnedagen «Spor, nettverk og forbindelser» og turistforeningens Kom deg ut-dag. Sammen med Skudeneshavn fjellag, Skudeneshavn sjømannsforening, Barnas Turlag Karmøy og Skudeneshavn båtforening ønsker Haugesund Turistforening velkommen til en familiedag lørdag 7. september. Les mer og meld deg på dnt.no/haugesund

SYKKELTUR FLOKEHYTTENE VIBRANDSØY GEITUNGEN

På sykkel til 3 unike kysthytter

 5.-8. september

Passer spesielt for: Voksne
Vanskelighetsgrad: Middels
Distanse: 30-45 km pr dag

Flokehyttene. Foto: Marius Dalseg

GOURMETTUR TIL OLALIA

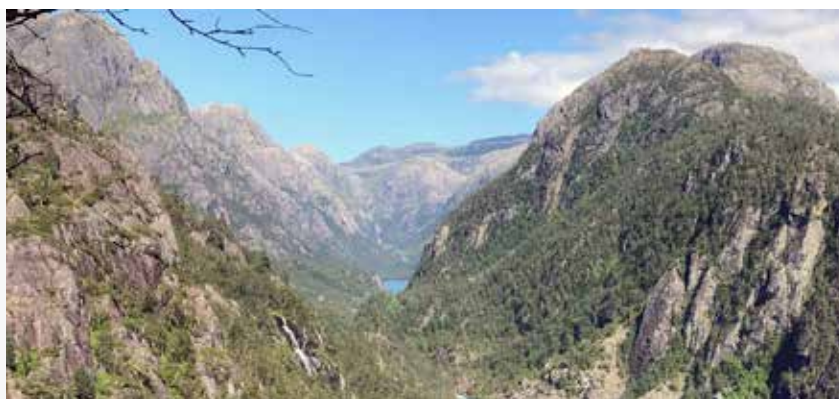
 27.-29. september

Passer spesielt for: Voksne
Vanskelighetsgrad: Middels
Ei helg på Olalia med tur til Lysenuten lørdag og 4-retters gourmetmiddag laget av Finn Lothe på kvelden. Eller du kan komme direkte til dekket bord lørdag ettermiddag og ha 1 overnatting.

MOSNES - HJORTEDALEN - RULLESTAD

 24.-25. august

Passer spesielt for: Voksne
Vanskelighetsgrad: Middels
Distanse: 6-7 km pr dag.

KRABBEFISKE LEIRVÅG, SVEIO

 18. august, kl. 12

Passer spesielt for: Barn
Vanskelighetsgrad: Enkel
Arrangør: Barnas Turlag Sveio

KRABBEFISKE PÅ RØVÆR

 25. august, kl. 10.30-16.30

Passer spesielt for: Barn
Vanskelighetsgrad: Enkel
Arrangør: Barnas Turlag Karmøy

OVERNATTINGSTUR TIL SIMLEBU

 28.-29. september

Passer spesielt for: Barn
Vanskelighetsgrad: Middels
Distanse: Ca 5 km hver vei
Arrangør: Barnas Turlag Vindafjord

VIL FOLGEFONNA FORSVINNE?

Bondhusbreen i Kvinnherad er en sidearm av Folgefonna. Hardanger folkeblad skrev den 2.12.2023 at breen har mistet 262 meter på ti år. I 2022 kunne man fastslå at brearmen hadde gått tilbake med 180 meter på ti år. Men bresmeltingen har økt ytterligere og utgjorde siste året hele 92 meter!

Tekst: Per Qvale

NVEs målinger viser at gjennomsnittlig tilbakegang for norske breer i 2023 var på 27 meter. Forskjellen skyldes ulik snømengde på breene. I året som gikk var det mindre snø enn normalt på Vestlandet.

Rapporten Breer og fonner i Norge, som ble utgitt av NVE i 2022, viste at Norges samlede breareal hadde gått tilbake med 14 prosent i perioden 1999-2006. Av rapporten framgår at Gråfjellsbrea, en annen sidearm av Folgefonna, var en av de breene i landet som har minket mest. På fire år hadde breen gått tilbake 320 meter! Denne brearmen har hatt en tilbakegang på 801 meter i perioden 2006-2023 (glacier.nve.no).

En bresmelting som vi ser i vårt land, er et fenomen som vi også kan se i de fleste land i verden. Det er utbredt enighet om at dette har sin årsak i klimaendringene.

Professor Jostein Bakke, som er en av våre fremste breforskere, sier til Bergens Tidende den 2.12.2023 at i verste fall er hele Folgefonna borte om 70 år! I Vestland har 92 kvadratkilometer breareal forsvunnet i tiden 1999-2006.

Bilde fra den årlige fellesturen over Folgefonna.

Bakke sier at minst halvparten av verdens breer vil smelte i løpet av dette århundret, selv om vi klarer å begrense temperaturøkningen til 1,5 grader.

Hvis Folgefonna smelter bort, vil det komme til syne en mengde små og større innsjøer der isen i dag ligger. Der breen har ligget, vil det også være fjell og dype daler. Ved en bresmelting vil vannet renne i andre retninger enn i dag, slik at noen kraftverk vil få mer og noen min-

dre vann. Landskapet, med mye stein og grus, vil være ustabilt og farlig i lang tid hvis isen smelter raskt. Noen av innsjøene vil også kunne lage flodbølger når breen kalver. Dette kan videre utløse flommer i vassdragene fra Fonna.

Selv om det ser ganske så mørkt ut med hensyn til temperaturøkning og klimaendringer, er det fortsatt lov å håpe på at også kommende generasjoner får beholde Folgefonna!

Tur til golfståvo i Sveio juni 2024. Fra venstre bak: Sigrid Dyrkorn, Niels Hendrikse, Lars Zagermann. Fra venstre foran: Kristoffer Løkvoll, Astrid Nordlys, Jan Zagermann.
Foto: Ingvild Aase

DNT UNG VOKSEN

Sander, Sigrid og Ingvild savnet et tilbud for unge turinteresserte. Det gjorde de noe med, og nå er det over 100 medlemmer i Facebook-gruppa DNT ung voksen Haugesund!

Tekst: Lotte Størksen

Haugesund Turistforening har aktiviteter for alle aldre, fra Barnas Turlag (0-12 år), DNT ung (13-25 år), seniorgruppa og turer for andre voksne. Men det har vært få unge voksne i 20- og 30-årene med på organiserte turer gjennom foreningen. Heldigvis slo Sander Sivertsen, Sigrid Dyrkorn og Ingvild Aase (alle 26 år) seg sammen i vår, og gjorde alvor ut av ønsket om å skape et tilbud rettet mot unge voksne.

I god dialog med administrasjonen i HT, ble det opprettet en gruppe på Facebook, som allerede etter et par dager hadde over 70 medlemmer. Der ble det første arrangementet publisert, bålkos i gapahuken ved Friluftshuset i Djupadalen. Her møtte det opp rundt 20 personer i aldersgruppen 23-35.

– Vi hadde god tid til å prate med

alle om deres friluftslivinteresser og hva de ønsket seg i ett slik tilbud som vi var i gang med å etablere. Tilbakemeldingene var at dette var ett etterlengtet tilbud som de så fram til å delta på. Deltakerne ønsker flere lavterskel arrangementer, gjerne på ettermiddag og i helger. Det viktigste for deltakerne var å møte andre unge voksne med felles interesser, sier initiativtakerne.

En uke senere hadde de en regnfull tur til Valhest fra Stakkestad med 6 turglade deltakere som trosset dårlig vær. Målet det første året er å etablere en fin gruppe unge voksne som deltar på turene, og at det blir et trygt miljø der alle føler seg velkommen og ivarettatt. I sommer planlegges det å ha flere lavterskel-turer på Haugalandet.

– Vi vil oppfordre alle unge voksne på Haugalandet som ønsker å møte jevn-

aldrende til å bruke Facebook gruppen vår DNT ung voksen Haugesund aktivt. Her kan dere invitere til friluftslivsaktiviteter og ta del i andres planer.

KYSTHYTTER

FLOKEHYTTENE

VILLA VIBRANDSØY

BLOMSTØLEN

NORDVIKGÅRDEN

GEITUNGEN FYR

OLALIA FJELLSTOVE

FJELLHYTTER

haugesund.dnt.no/hytter

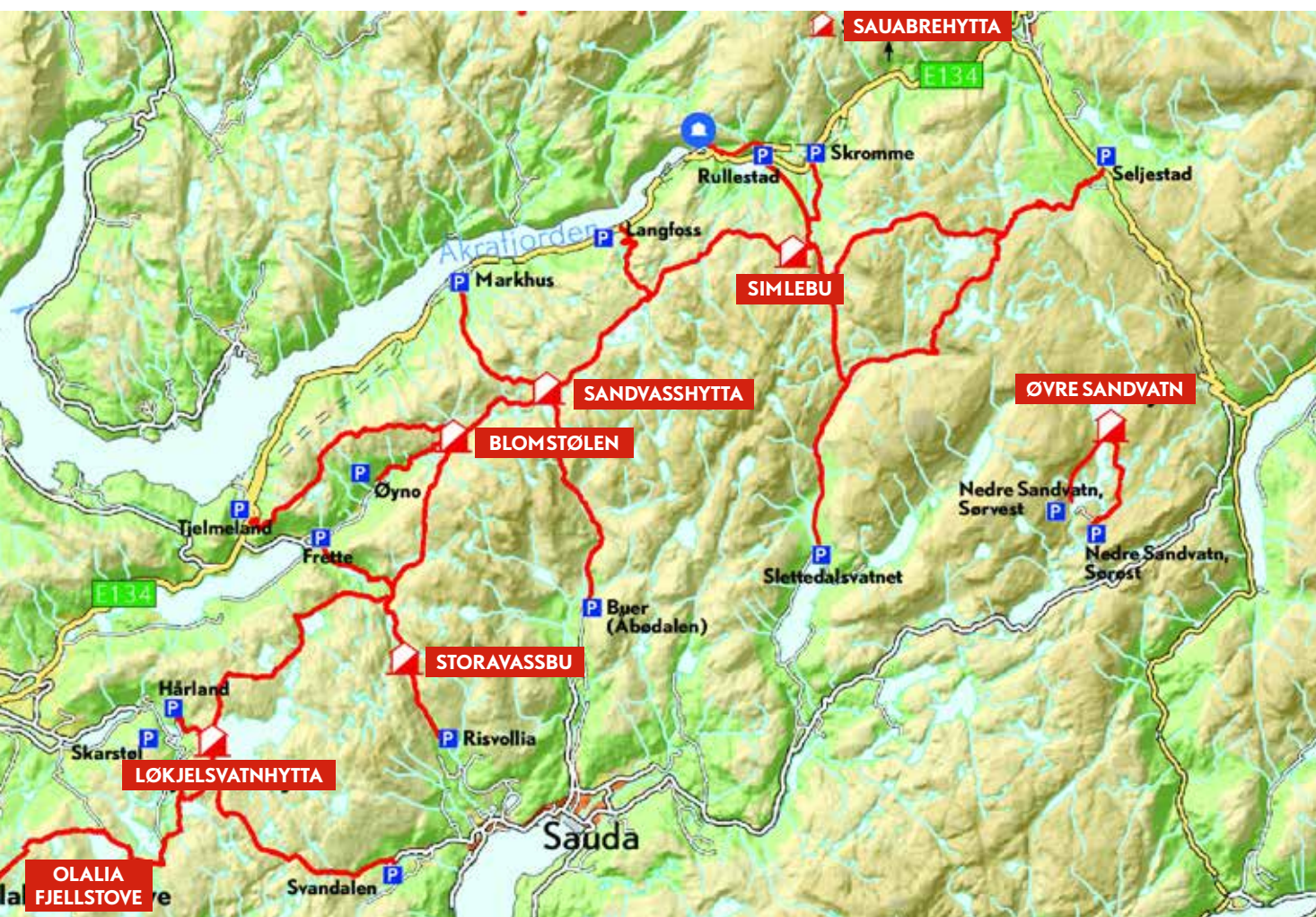
SANDVASSHYTTA

SIMLEBU

SAUABREHYTTA

LØKELSVATNHYTTA

STORAVASSBU

ØVRE SANDVATN

VÅRE TURVENNER

NorEngros

Haugaland Engros

HAUGALAND RENGJØRINGSSERVICE A/S

**GRASROT
ANDELEN**
NORSK TIPPING

**STØTT OSS MED DIN
GRASROTANDEL!**

Les mer på grasrotandelen.no

**STØTT HAUGESUND
TURISTFORENING VED
GI DIN GRASROTANDEL
TIL OSS.**

**PÅ DEN MÅTEN ER DU
MED PÅ Å BESTEMME
HVEM SOM SKAL FÅ
OVERSKUDET FRA
NORSK TIPPING.**

Haugesund Turistforening

Org. nr. 971 157 100

Ta med deg strekkoden og ditt
spillekort til en av Norsk Tippings
mange kommisjonærer.

32774971157100

VÅRE TURVENNER

Tradisjon, kvalitet og kreativitet blandet med entusiasme er oppskriften på godt storkjøkkenmiljø. Du finner oss over hele landet.

www.norröna.net

Norröna
STORKJØKKEN

VI I HAUGESUND
TURISTFORENING
ØNSKER ALLE VÅRE
MEDLEMMER
EN RIKTIG SOMMER

IVERSENKØGEN.NO

VI VOKSER MED DEG

Vi tilbyr komplette regnskapstjenester, forretningsførsel og rådgivning. Hagland Finans bistår gjerne i den løpende oppfølging av din virksomhet med oppgaver som regnskap og lønn, og som rådgiver ved etablering, kjøp og salg av virksomhet, generasjonsskifte eller finansiering. hagland-finans.no

REGNSKAP | LØNN | FORRETNINGSFØRSEL | RÅDGIVNING

**BYGGMESTER
HELGE KVALE**

+47 909 92 944
post@byggmesterkvale.no

Har bygget hytter for Haugesund
Turistforening siden 2004

INTERSPORT®
HAUGESUND A/S

SPORTSBUTIKKEN VED EDDA KINO
Tlf. 52 72 17 40 post.haugesund@intersport.no

STORCASH

VÅRE TURVENNER

Når du vil vise igjen!
ARGUS PROFIL

post@argusprofil.no / mob 48348059 / argusprofil.no

Allsidighet er vår styrke - fra små oppdrag på hytter og bolig, til større nærings- og industribygg

Bjelland VVS AS
Hverdager: 08:00-15:30 Telefon: 52 70 45 30
Kvalamarka 29, 5514 Haugesund
VB.no

Bjelland VVS AS

Din bedrift i HT-Nytt?

Ta kontakt med daglig leder Rune Stumo for mer informasjon,
rune.stumo@dnt.no

Haugesund Turistforening

Velkommen innom Tursenteret

Velkommen innom Haugesund Turistforening på Bytunet for en hyggelig prat om tur eller medlemskap, og her finner du også turutstyr som kart, kompass, ullundertøy, luer, buffer, staver, sengesett og lakenposer, bøker, kopper og termos. Medlemsrabatt på alle varer!

DNT butikken

Enda flere varer finner du på [DNTbutikken.no](https://dntbutikken.no)

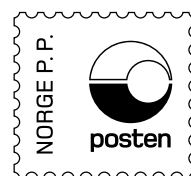
KRAFTIGE INNTRYKK

Turen opp var slitsom, men verdt hvert eneste skritt. Din egen kraft har tatt deg hit, høyt over verden og med solen i ryggen. Slike øyeblikk gir ny kraft til kropp og sjel. Haugaland Kraft er stolt over å støtte Haugesund Turistforening. Noe som bidrar til å gjøre naturen tilgjengelig for oss alle.

Vi ønsker alle haugalendinger en god tur!

Nytt utseende – fortsatt like lokal, nær og personlig.

Vi gleder oss til vårt neste kapittel, sammen med deg.

Spennende, utfordrende, lærerikt og magisk. Et nytt kapittel kan være så mangt. Men en ting er sikkert – vi er her for deg når du trenger oss, fra de små til de store tingene i livet. Vi er fortsatt lokalbanken. Vi er der du er.